

Georg Lurichist jutustavad legendid või tegelikkus

Läinud korra 1876. aasta varakevadel üks rase Väike-Maarja naine läbi metsa ja näinud karu. Naine ehmatanud kõvasti ja samal hetkel läinud karu jõud tema veel sündimata lapsesse.

Andres Pulver

Ühel palaval suvepäeval istunud üks poisike künkanõlval. Kui palavus hakanud liiga tegema, jooksnud ta alla orgu, et seal end külma allikaveega pisut karastada. Joostes löönud poiss jala vastu kivi ja kukkunud sellele käpuli otsa.

Poiss tõusnud üles, läinud alikale, pannud jalad ja käed vette ning pesnud end. Siis jooksnud tagasi kivi juurde, mille otsa ta enne oli kukkunud ja hakanud sellega nagu kartuliga mängima. See kivi olevat praegugi Väike-Maarjas alles...

Vaat kus kurat!

Kord talvel läinud mööda pikka mäeseljandikku mõisameeste viinavor. Äkki juhtunud õnnetus - ühel reel katkenud köied ja viinavaat veerenud mäest alla. Kõik mehed jooksid vaadile järele, et seda tagasi veeretada, kuid vaevaliselt suudeti vaat saada ainult seljandiku jalamini, ülespoole ei nihkunud enam sentimeetritki.

Tulnud siis mööda teed üks keskmist kasvu mees ja näinud, et voorilised on hädas. Võõras käskinud mehi kõrvale astuda ja veeretanud raske vaadi üksinda

üles. Seisnud siis seljandikul ja naeratanud alla meestele, kes ei tahtnud oma silmi uskuda.

Lõpuks pääsenud ühel mehel keelepaelad valla ja ta kostnud: "Vaat kus kurat!" Mees mäe pealt vastanud: "Ah või kurat!" Kerge jalahoop ja vaat veerenud müri- nal alla tagasi.

Korra läinud Lurich ja Aberg Peterburis maadlustšempionaadilt koju. Äkki hakanud mehed taaruma ja tuikuma ühest teeservast teise ning valjuhäälselt lällama. Kaks linnavahti, kes neid märkasid, tahtnud mehi kohe "välja puhkama" toimetada, kuid suud olnud nende üllatus, kui nad järsku tundnud, et neid endid kindlal sammul hoopis teises suunas juhitakse.

Mehikesed ei olevat julgenud liigutadaegi ega suutnudki seda teha rammumeeste kaenas. Viimaks peatunud seltskond ühe maja ees. Lurich seletanud nüüd kardavoiudele, et nad on koju saabunud, tänanud mehi nende saatmise eest ja andnud mõlemale tubli jootraha.

Kord läinud Lurich isaga mööda teed. Tee ääres kraavis olnud koorem. Hobusemees kratsinud kukalt - hobune ei jaks koormat välja vedada.

Isa ütelnud Lurichile: "Mine, poiss, aita koorem välja!" Poiss takseerinud olukorda, käskinud siis hobuse eest ära võtta, asunud ise aiste vahele ja tõmmanud koorma ühe hooga teele. Töö lõpetuseks aga ütelnud: "Andis inimeselgi tõmmata, mis see vaene loom siis pidi tegema!"

Väike-Maarja kandis teatakse rääkida veel mitmeid lugusid

noore Lurichi hiiglajõust. Nimelt olla ta tavatsenud hobused adra eest lahti rakendada ja ise hobuste asemel põldu künda. Kui Lurichi isa uue maja ehitas, kandnud Lurich kõik palgid oma turjal metsast koju, samuti toonud ta käsitsi kohale vajaminevad vundamendikivid.

Raudse mehe raudne kepp

Lurichil olnud raske raudne jalutuskepp, et käieski pidevalt kaelalihaseid harjutada. Kord läinud ta oma isa kõrtsi ja pannud kepi ukse kõrvale nurka. Parajasti hoobelnud üks napsine mees, et ta toob õla kõrgusele tõstetud sirge käega ämbritäie vett kaevult kõrtsi, kui keegi talle vaid toobi viina ostab.

Lurich lausunud seepeale, et vennike ei jõua tema keppigi ukse juurest leti ette tuua. Maadleja pannud kihlveoks välja sada rubla. Ärplejal oli vaid üks rubla, aga ta lubas kaotamise korral joomisest loobuda.

Mees haaras ukse juurest kepi ja tõstis selle sirgetele kätele, kuid juba mõne sammu pärast hakkas kepp vajuma ning peagi prantsatas hoopleja sootuks istuli. Kõrtsirahva naerulagina saatel öelnud Lurich: "Viin teeb kõik niisuguseks, ei jõua isegi täiskasvanud mehe jalutuskeppi tõsta."

Rahvajutte Lurichi kohta on palju, kõiki ei jõua siinkohal niikuinii ära trükkida. Lisaks kõigele muule tegeles Lurich ka ise rahvajuttude kogumisega ja toimetas neid Eesti Rahva Muuseumile kokku üle 800 lehekülje.

22. aprillil 1876 Väike-Maar-

jas alguse saanud legend nimega Georg Robert Lurich lõppes aga 22. jaanuaril 1920. aastal Kaukaasias Armaviri linnas, mil plekiline soetõbi lõpetas suure sportlase ja suure inimese elutee.

24 päeva hiljem järgnes samas ja samal põhjusel oma õpetajale ka Lurichi andekaim õpilane, hea sõber ja kõva konkurent Aleksander Aberg. Legendid võivad ju lõppeda, kuid tegelikult jäävad nad igaveseks kestma. Või vähemalt nii kauaks, kuni kestab eesti rahvas.